

„EGYRÉSzt AZ EGÉSZSÉGMEGŐRZÉS, MÁSRESzt A TÁRSASÁG A CÉLUNK”

TERMÉSZETVÉDELMI TÚRAKÖZÖSSÉG

Interjúalany:

N. I. (74 éves), Pécs

Kérem, beszéljen a gyermekkoráról, családi körülményeiről, szüleiről!

A gyerekkoromról annyit, hogy... Hogy tulajdonképpen nagyon szép, jó gyerekkorom volt 15 éves koromig. Apám állatorvos volt, anyám gyógypedagógiai tanár, és van két húgom. Egy olyan tipikus középosztálybeli család voltunk. Megvolt a mindennapi szűkület, nem dúskáltunk, nem jártunk Monte-Carlóba, de ami köllött, az megvolt.

Milyen közösségekben vett részt fiatalabb korában?

Kifogtam a cserkészlet utolsó évét, egy évig voltam kiscserkész.

Miért maradt ki ezekből a közösségekből?

A cserkészletet megszüntették, aztán utána folytatták '51-től kezdve – úgy szoktunk mostanában emlegetni, hogy „katakomba” cserkészlet. Voltak cserkészvezetők, akik megbízható gyerekeket megpróbáltak összefogni, és a cserkészlet szellemében tovább nevelni, tehát csináltak tábortokat. Ezekben én már inkább mint vezető vettem részt és ezt csináltuk sokáig, '60... valameddig. Én gyakorlatilag '54-ig, mert '54-ben érettségiztem, és elkerültem Pécsről. Akkor kiestem a modellezésből is.

Jelenleg milyen közösség életében vesz részt?

Elsőként mondanám talán a Pécsi Túrakerékpáros Klubot, amit én alapítottam '91-ben, és aminek azóta az elnöke vagyok. Már többször le akartam mondani, de nem enged-

nek. Aztán tagja vagyok Pécsváradon a Vár Baráti Körnek, ami egy nagyon jó társaság, – egy aktív egyesület –, amiben a város színe-java benne van, meglehetősen nagy létszámú társaság. 200 körül van a létszám, ami Pécsvárad 4000-es kisvárosában egy jó létszám. Aztán tagja vagyok a nyugdíjasklubnak szintén Pécsváradon... Ja, hát az egyházközségnek vagyok a világi vezetője, a Római Katolikus Egyházközségnek Pécsváradon... Egy fontosat kifelejtettem, a Baranya Megyei Természetbarát Szövetségnek is tagja vagyok és így ezen keresztül a Magyar Természetbarát Szövetségnek, sőt hát elnökségi tagja most már a harmadik ciklusban, mert a kerékpáros természetjárás is az MTSZ-hez tartozik. Ilyen értelemben én itt a megyei közgyűlésben a kerékpáros turizmusnak az összefogója, felelőse, vagy nem is tudom, mije vagyok.

A Pécsi Túrakerékpáros Klub elnökeként hetente átlagosan mennyi időt fordít a kapcsolattartásra?

Ezt még sosem számoltam ki. Ez nagyon időfüggő, mert kezdjük ott, hogy... Mi most kimondottan a kapcsolattartás? A tagokkal való kapcsolattartás? Vagy a más egyesületekkel való kapcsolattartás? Ez naponta előforduló probléma. Illetve nem probléma, hála istennek legtöbbször, mert gyakorlatilag állandó e-mail kapcsolatban vagyok az elnökségi tagokkal. Nem mindenkivel, de a tagok is elég sűrűn keresnek különböző dolgokkal. Hogy ez átlagban naponta mit jelent, ezt nem tudom megmondani. Tavasszal például, – amikor a nyári programot állítjuk össze –, akkor ez naponta jelent legalább fél napot.

Ezt nemcsak én csinálom egyedül. Amikor kezdődik a szezon, akkor van néhány túravezető – mert csináltunk pár évvel ezelőtt a klubban kimondottan ilyen túrakerékpáros túravezetői tanfolyamot –, ezt elvégezték körülbelül tízen, ebből mondjuk öten vannak azok, akik aktívak és tényleg vezetnek túrát, de hát ez azt jelenti, hogy azért nekem is jut belőle. Nyáron el szoktunk menni – hát régebben kéthetes, most újabban már csak egyhetes – vándortáborba sátorral. Ennek a megszervezése, kitalálása mindig az én reszortom. Ezen kívül vannak kétnapos, háromnapos túrák, egynapos túrák. Úgyhogy mondom, nagyon nehéz ebből átlagot számolni, sosem gondolkoztam még rajta. Mert hát lévén, hogy nyugdíjas vagyok, nem annyira kiszámítható az időm, mint a többieknek, akik mind dolgozók. Egyedül én vagyok ilyen úri helyzetben – már idő szempontjából legalábbis –, és ezért is igyekszem minél több munkát magam elvégezni. Két alelnököm van – hárman vagyunk az elnökségben –, az egyiknek három, a másiknak

négy gyereke van, és mind abban a korban. Becsülettel csinálják, amit csinálnak, de hát nem lehet őket akármeddig terhelni...

Le kell-e mondani valamiről azért, hogy a klub feladatait el tudja látni?

Azt hiszem, hogy nem... Mert én gyerekkorom óta nagyon szeretek biciklizni. És tulajdonképpen az, hogy én itt a klubnak a dolgait intézem, azért ez az esetek döntő többségében kedvemre való, szívesen csinálom, hobbiból csinálom. Ha nem ezt csinálnám, akkor csinálnék valami mást, mert rendkívül rossz véleményem van az olyan emberekről, akik unatkoznak, és nem tudják a szabadidejüket kitölteni, mert ez olyan fokú szellemi szegénységet jelent, ami már bünszámba megy. Úgyhogy tudnék mást csinálni. De ezt szeretem csinálni, ezt csinálom most már 17 éve, és nem érzem úgy, hogy ez nekem különösen nagy teher lenne. Nem mondom, néha vannak olyan feladatok, mint egy pályázati elszámolás, vagy ilyesmi, amire nagyon oda kell figyelni, rengeteg adatot kell összegyűjteni, szóval... Vannak olyan dolgok, amik tényleg terhesek tudnak lenni, de ez végül is... Általában... Mondom, én ezt szívesen csinálom, bizonyos szinten ez a hobbim.

Saját elégedettségéhez mennyire járul hozzá az, hogy ennek a közösségnek a tagja?

Tulajdonképpen... Tulajdonképpen fontos. Azelőtt ez nekem nem tűnt föl, amíg mondjuk dolgoztam. A Pollack Mihály Műszaki Főiskolán tanítottam, ott voltam docens, onnan mentem nyugdíjba, ott is már csináltam ezt, mert hamarabb kezdtem a klubot, minthogy nyugdíjba mentem. Most, mióta nyugdíjas vagyok, azóta érzem úgy, hogy ez jó, és hogy ez ad valami... Önelégültséget? Nem jó kifejezés rá, de nem tudok jobbat hirtelen, tehát van egy olyan érzésem, hogy nem élek hiába, csinállok valamit, ami másoknak jó. És akkor ez bizonyos szempontból megnyugvást meg nyugodt lelkiismeret ad.

A pécsi bringás klubnak körülbelül hány tagja van?

Ez elég változó. Tudniillik, ha azt számítjuk, hogy hányan vannak, akikre valamilyen munkát rá lehet sózni – tehát effektíve valamit csinálnak a közösség érdekében –, akár

túrát vezetnek, vagy ilyesmi, akkor ez 5-6, maximum 8 ember. Ha azt számolom, hogy... Akik tagdíjat fizetnek, az olyan 40 és 50 között váltakozik az elég rapszodikusán, mert vagy elfelejtik befizetni a tagdíjat vagy mit tudom én. Jönnek közben újak, de ez effektíve nem jelent nagy növekményt, mert annyian le is maradnak. Évente 1-2 fő gyarapodást jelent. Olyan 40 és 50 közötti létszám között szokott lenni, ha azt nézem, hogy mennyien vannak olyanok, akik rendszeresen eljárnak a túráinkra. Ha azt számítom, aki évente legalább egyszer eljön velünk túrázni, akkor az jóval száz fölötti létszám.

Hogyan toboroznak új tagokat?

Tulajdonképpen nem toborzunk. Azért, hogy új tagokat szerezzünk, azért nem toborzunk. Nem azt mondom, hogy zárt társaság, mert mindenkit szívesen látunk, aki jön, és túrázik velünk egyszer-kétszer, és ha úgy látjuk, hogy ez egy olyan ember, aki nem lógna ki a sorból, és azt mondja, hogy ő be akar lépni a klubba, akkor minden további nélkül föl vesszük. Van egy újságunk, a KerékVáros című újság – ez kéthavonta jelenik meg –, ingyenes újság. Aki érdeklődik a programunk után, megtalál bennünket, ha akar. Van egy, sőt most már két honlapunk az interneten, az egyik az úgynevezett hivatalos honlap – tehát ahol van egy kis ismertetés magáról a klubról –, és fent van mindig a KerékVáros újságnak a legújabb száma. Ott van az egész évre szóló programunk, azt mindig úgy február vége, március eleje felé összerakjuk dátumszerűen, útvonalszerűen, túravezető... mindennel fixen.

Ezen kívül van egy másik honlapunk, egy inkább blog jellegű – a másik alelnök csinálja –, ott elsősorban a már lezajlott túrákról van egy kis beszámoló, hogy hol jártunk, merre jártunk, mi volt az érdekes, és rengeteg fénykép. Valamikor a tavasszal vagy nyár elején indult ez a blog jellegű, ahhoz képest olyan 3000 körül tart valahol a számláló...

Gyarapodni fog?

Annyian kukkantottak bele, biztos gyarapodni fog, és én tulajdonképpen ettől várom, hogy jelentkezzenek új emberek. Közhasznú egyesület vagyunk. Ennek következtében én nem mondhatom azt, hogy a túrára csak az jöhet el, aki klubtag,

mert a közhasznúságban benne van az, hogy bárki... Egy biciklijének kell, hogy legyen az illetőnek, mert a klubnak nincs biciklije, de azon kívül nem tehetek más megkötést... Ha egy kempingbiciklivel jön egy félrészeg alak, akkor azt azért nem vesszük el magunkkal, mert avval úgyis csak baj lenne már 10 kilométernél. De a túráink nyitottak, és az új tagjaink általában úgy verbuválódnak, hogy valahonnan hall a túrákról, eljön egy túrára, akkor ha az tetszik neki, akkor eljön még egyre, és a harmadiknál már általában becsatlakozik a klubba.

Milyen gyakran szerveznek összejöveleket: túrákat, közösségi esteket?

Túrákat gyakorlatilag kéthetenként, minden második szombaton. Közösségi összejövetel... Hát van évente két nagy összejövetelünk, ami teljesen nyílt, és újságban, rádióban, imitt-amott meghirdetett. Tavasszal – amikor az éves közgyűlésünket is szoktuk tartani – akkor van egy, amit szezonnyitó estnek szoktuk nevezni. Itt általában felkérünk valaki előadót, tehát valami biciklis témájú előadás szokott lenni, vagy a várostól jön valaki, aki a tervekről beszél. Akkor van tulajdonképpen az éves túraprogram nyilvános ismertetése. Tehát ez egy ilyen, hogy úgy mondjam, nagy rendezvény... És szokott lenni ősszel – úgy szeptember végén, októberben – megint egy ilyen nagyobb rendezvény. Ezt általában a Nagy Lajos Gimnázium nagy előadótermében szoktuk tartani, ahol az éves dolgokról számolunk be, általában diavetítés.

Volt egy próbálkozás német mintára, hogy a hónap bizonyos napjában kocsmában csináljunk kerékpáros törzsszablat. Ezt a németeknél láttam, az ADSC-nél, az Allgemeine Deutsche Fahrrad Clubnál. Náluk ez bevett szokás, egy korsó sör mellett megbeszélük a dolgokat. Ezt próbáltam itthon is meghonosítani, de nem jött be. Nem lett népszerű, nem jöttek el az emberek, mert... Az egyik azért nem, mert ott olyan bagószagú lesz, hogy utána két napig érzi. Volt arról szó, hogy elmegyünk valami nemdohányzóba, akkor oda meg a dohányosok nem akartak jönni, szóval nem vált be, na ez a lényeg.

A gimnáziumon kívül hol van még összejövetel?

Van egy közösségi irodaház, ami az MHSZ székháza volt annak előtte, ott van egy irodahelyisége a Nagycsaládosok Országos Egyesületének, és mivelhogy mind-

két alelnököm tagja, ezért velük van egy olyan egyezségünk, hogy minden szerdán délután a miénk a helyiségük. Az elnökségi üléseket – kicsit időzjelben mondván – mindig ott tartjuk, és esetleg az olyan rendezvényt, ami nem tart különösebben számot nagy népszerűsége. Tavaly télen elkezdtrük például a Rockenbauer-féle *Még egymillió lépés Magyarországon* vagy ilyesmi... Ezt megszereztük DVD-n, és ebből olyan kéthetente egy vagy két részletet megnéztünk. Hát erre jött 8-10 ember, és ezt valószínűleg következő télen majd megint folytatjuk... Tehát ezt szoktuk ott tartani, de a hivatalos címe a klubnak az egyik alelnöknek a lakáscíme, mert nincs állandó klubhelyiségünk, mert anyagilag nem állunk úgy.

Az ösztagságnak körülbelül mekkora hányada szokott részt venni az összejöveteleken?

A tavaszi összejövetelen olyan 80 százaléka, meg plusz azért szokott lenni legalább ennyi érdeklődő is. Ez a törzsasztalos dolog nem jött össze, a túrákon, nagyon változó, ott olyan 20 és 30 közötti létszám szokott lenni, ami szerintem nem rossz. Aztán van olyan rendezvényünk – június első szombatján van hagyományosan most már 15 éve körülbelül – a „*Kétszer 100 kilométer Baranyában*” című országúti teljesítménytúra, ott volt már 130 résztvevő. Olyan huszan szoktak lenni körülbelül, akik a 200 kilométeres távra vállalkoznak, és olyan 100-110, aki a százat tekeri végig.

Elsősorban kik és miért csatlakoznak az egyesülethez, melyek a motivációk?

Szerintem nagyon sokfélék a motivációk. Mert a motivációban különböző elemek szerepelnek. Szerepel egy olyan, hogy közösség, hogy valaki valamilyen közösségbe akar tartozni. Ez nem jelent okvetlen klubtagságot, tehát ez a közösség hiány vonatkozik magára a biciklizésre, ugye egyedül biciklizni az egyrészt marha unalmas, másrészt rendkívül veszélyes, az autók miatt. Hogyha tizen-húszan megyünk együtt, akkor azért az sokkal kevésbé veszélyes, mert azért az autósok ennyi biciklistával már nem mernek kikezdeni. Aztán van olyan, akinek a mozgás hiányzik, tehát azért biciklizik, mert nem akar elhízni, tehát hogy úgy mondjam, egészségügyi okokból. Ez a kettő összefügg, mert az is azért talál ránk előbb-utóbb, mert egyedül nem szeret biciklizni, és akkor inkább eljön velünk. Tehát azt hiszem, alapvetően ez

a két alapmotívum – egyrészt az egészségmegőrzés, másrészt a társaság. És a kettő valamilyen összefüggésben.

Van-e a tagok között tényleges kapcsolat a sportegyesületen kívül is?

Van, tudom, hogy van. Aztán hogy mennyire, hova járnak szórakozni, azt nem tudom, de van több ilyen kisebb, hogy úgy mondjam baráti társaság. Lehet, hogy ez kicsit túlzás, tehát vannak olyan klubtagok, akikkel itt ismerkedtem meg a klubban, és együtt mennek biciklizni. A nagykőrösi aranykerék túrakerékpáros klubban van például bizonyos szintű kapcsolatunk – nemcsak hivatalos szintű, hanem a tagok között is –, tudok olyanról, hogy ketten-hárman elmentek Nagykőrösre, mert ott volt valamilyen kerékpáros rendezvény, és az ottani haverok meghívták őket. Vannak olyanok, akik nagyon sokat túráznak a klubtúrákon kívül is, és itt a klubban ismerkedtek meg. Most szeptember 13-án lesz a harmadik klubházasság itt Pécsváradon.

Kérem, beszéljen arról a két személyről, aki a legközelebb áll önhöz a klubtagok közül!

Tudnék mondani több nevet is. Először mondjuk Csongor... Csongor nagyjából az én legnagyobb fiammal egyidős, tehát olyan 40-45 körül lehet.

Miért került hozzá közelebb, mint másokhoz?

A családot ismertem korábban is, és volt velük kapcsolatom. Őt konkrétan nem, az édesapja viszonylag korán elköltözött Pécsről Budapestre, és ő ott élt, ott járt egyetemre, és egyetem után jött haza Pécsre. A konkrét megismerkedésünk úgy történt, hogy az egyik fiammal elindultunk, hogy elmegyünk a Zengőre. Akkor még Pécssett laktunk, és ott a Rákóczi út végén, a 48-as téren a villanyrendőrnél megálltunk a Trabanttal, és mellettünk állt biciklivel Csongor. Laci fiam váltott vele két szót, aztán zöld lett, mentünk. Mi eljöttünk Pécsváradra, itt egy kicsit csellengtünk a városban, a várban, és utána gyalog indultunk fel a Zengőre. Mikor fölértünk, a kilátó oldalának neki volt támasztva egy bicikli, hát Csongor volt. Azóta vagyunk

kvázi baráti viszonyban Csongorral és a családjával. Tulajdonképpen az elsők között volt, aki csatlakozott a klubhoz, és azóta is rendszeresen csinálja. Ő a mindenes a KerékVáros újságnak – a mindeneset úgy értem, hogy ő találta ki, ő szerkeszti, tördeli, viszi a nyomdába, hozza el a nyomdából és terjeszti – sőt a rossz nyelvek szerint még írja is –, ami azért jó. Szerintem jól csinálja. Már egyszer tele volt vele, és azt mondta, abbahagyja, de aztán sikerült rábeszélni, hogy ne hagyja abba. Hát nem egy nagy dolog ez, éppen tegnap jött az utolsó szám egy ilyen A/3-as papír félbehajtvva, be is hozom...

Miről szoktak beszélgetni Csongorral, amikor találkoznak?

Nagyon sok mindenről. Ő a klubban a precizitás. Ő az, aki odafigyel a különböző egyesületekre, közhasznúságra, vonatkozó törvényekre meg rendeletekre, amiket én tényleg lezserül kezelek sokszor. Ő az, aki mindig zörög, hogyha valami nem stimmel, és hogy csináljuk meg, vagy ne így csináljuk, hanem úgy csináljuk, ez adja a leggyakoribb témát. Akkor a KerékVárosban megjelenő cikkek, stb... Aztán a különböző programok, és hát azonkívül a családi dolgok, ilyesmi. Ő is nagyon szereti Pécsváradot. Pécssett lakik, mert a gyerekek ott járnak iskolába, meg ő is ott dolgozik a Regionális Vízműnél, de vett magának egy kis telket itt Pécsváradon, és ha jönnek ki, akkor általában azért be szoktak ugrani hozzánk pár percre. Tehát úgy családilag is jó kapcsolatot ápolunk.

Önök között van-e függőségi viszony Csongorral, valamelyikük véleménye jobba számít-e a másikénál?

Függőségi viszony nincs. Papírforma szerint van, tehát a klub hierarchiája alapján elvileg van, ezt azonban nem szoktam sohasem a klubtagok felé, illetve főként nem az elnökségi tagok felé éreztetni. Ennek ellenére tekintettel egyrészt a meglehetősen nagy korkülönbségre, másrészt arra, hogy kerékpártúrázás terén azért nekem több és nagyobb múltra visszatekintő tapasztalatom van, ez ad egy bizonyos tekintélyt. Ami nem egy kikényszerített tekintély, vagy egy kötelezővé tett tekintély, hanem ebből adódó bizonyos tekintély, tehát ha véleménykülönbség van közöttünk, és nem tudjuk egymást meggyőzni – bár mondjuk ez viszonylag ritkán fordul elő –, akkor

ennek az szokott a vége lenni, hogy azt mondják, legyen az, amit én mondtam De ez nagyon ritkán fordul elő, mert végülis egy demokratikus vezetés van a klubban. Most ezt a demokráciát nem úgy értem, mint ahogy ezt Magyarországon értik általában, hanem az eredeti értelmében; együtt csinálunk, amit csinálunk és egymást meghallgatva és egymás véleményét figyelembe véve közösen alakítjuk ki azt, ami- ben éppen állást kell foglalni.

Közügyekről szoktak beszélgetni?

Nem nagyon. Azon kívül, hogy szidjuk időnként a kormányt, konkrétan nem.

Ki lenne a másik személy?

Hát sok lehetne még, a másik lehetne Józsi, ő egy 50... valami ilyen körüli.

Őt honnan ismeri?

Őt a klubból. A klubhoz csatlakozott, még eléggé az elején, aztán valahol eltűnt a süllyesztőben – gondolom munkahelyi, vagy mit tudom én milyen problémák miatt –, egy évig vagy két évig is talán nem jelentkezett, egyáltalán nem adott semmiféle életjelet magáról, aztán egyszer csak föltűnt megint, és azóta a leglelkesebb túrázó. Ő az, aki minden túrán ott van, aktív túravezető, nemcsak, hogy vezet túrát, hanem ki is talál túrákat.

Önök között van-e függőségi viszony?

Hát nézd, ez a bizonyos korból adódó tekintélytisztület Józsiiban is megvan, ami persze nem zárja ki azt, hogy kerek percc megmondja a véleményét, hogyha valami nem tesz neki. És erre volt is már több precedens – sőt elnökségi tag is volt egy időben –, csak aztán lemondott indokolás nélkül, de azóta is jó barátságban vagyunk. Néhanapján, – nem azt mondom, hogy túl sűrűn –, de túrázunk együtt klubtúrán kívül is, össze is járunk. Hogyha erre biciklizik, akkor benéz hozzám, hogyha én járok bent Pécsen, akkor én is meglátogatom. Ki szoktuk cserélni a fotóinkat egy-egy nagyobb túra után.

Beszélgetni miről szoktak? Közügyekről? Társadalmi problémákról?

Vele néha szoktunk politizálni, de viszonylag ritkán, mert nem mindig értünk egyet, és ennek következtében én inkább nem kezdem ezt a témát, mert nem ér annyit, hogy ezen netán véletlenül összevesszünk. Mondjuk nem valószínű, hogy összevessznénk, mert egyrészt elég konok ember – nem lehet meggyőzni főleg ilyen politikai szempontból –, de egyébként jóban vagyunk, akkor meg minek keressünk torzsalkodási felületet.

Ki az a két ember, aki a legközelebb áll önhöz az egyesületen kívül?

Ez elég nehéz kérdés. Volt egy nagyon jó barátom, akivel első elemiben egy padban ültünk, meg még talán másodikban is, aztán utána elég sokáig nem találkoztunk. Aztán a középiskolában megint egy padban ültünk, és ez végleges lett, összejártunk, jóban voltunk, és mindenfélét... Gyerekneveléstől kezdve a politikáig mindent megtárgyaltunk, de sajnos tavaly meghalt, úgyhogy azóta nem igazán van olyan, akivel úgy tényleg mindent meg lehet beszélni.

Úgy egyébként nagyon sok ismerősöm van, ahol én vagyok, az eléggé nyüzsgős. Egyrészt a természetbarát szövetségen keresztül, másrészt a kollegák – földmérő mérnök vagyok egyébként –, tehát a földhivatal... Rengeteg ismerősöm van. Van öt gyerekem, rajtuk keresztül is van egy csomó ismerősöm, nagyon széles az ismeretségi köröm, de tulajdonképpen olyan, akivel őszinte baráti kapcsolatban lennék, tehát akivel összejárnánk, vagy akár az utcán egy udvariassági „hogya vagy”-on túl sokkal tovább jutnánk, nem nagyon van most. Pláne azzal, hogy én kiköltöztem ide Pécsváradra – igaz, annak már 12 éve –, azzal kicsit elvékonyodtak az addigi szálak. De addig se volt ezen az egyen kívül olyan igazi nagyon jó barátom... Volt nekem komoly baráti társaságom – komoly, hát viszonylag nagy –, csak aztán a gyerekek születése zilálta valahogy szét a társaságot...

A közösségen belül a vezetők, illetve a tagok milyen módon kommunikálnak egymással az egyesületi összejöveteleken kívül?

A leggyakrabban használt kommunikációs csatorna az az e-mail, mert a legtöbbször van számítógépe, és az a legegyszerűbb. Ha én akarok valamit, akkor ráklikkelek a listára, és mindenki megkapja, akit gondolok, hogy érint vagy érdekel a dolog. Vagy

jön más kerékpáros egyesülettől valami programkiírás, akkor az ilyeneket szoktam szétküldeni, főleg ha sürgős. Meg hát ha valakinek valami hasfájása van, akkor ők is legtöbbször e-mailen jelentkeznek, de van, amikor telefonon, van, amikor sms-ben, ennyi. Tulajdonképpen nincs kialakult forma.

Milyen a tagok beleszólási lehetősége a döntésekbe?

Most attól függ, hogy miről van szó...

Mennyire vonja be a vezetőség a tagokat az egyesületet érintő döntésekbe?

Úgy van nálunk is, mint a legtöbb civil szervezetnél, egyesületnél, hogy a két közgyűlés között az elnökség dönt dolgokban. Olyan horderejű dolog emlékezetem szerint még nem fordult elő, amire az alapszabály előírná azt, hogy rendkívüli közgyűlést kell összehívni. Egyébként az elnökség a saját... Tehát hárman összedugjuk a fejünket és eldöntjük, mi van, részt vegyünk-e valamilyen pályázaton, vagy ne vegyünk részt, vagy ki írja meg a pályázatot, vagy tavasszal a túraprogram összeállítása. Szerencsére mindig másfél-kétszer annyi túraötlet van, mint amennyi belefér a túraszezonba. Anyagi dolgokban, hogy állunk pénzüleg, mire költsünk, mire ne költsünk, ilyenek vannak, ezekről én mindig beszámolok a tagoknak a következő taggyűlésen és a tagság vagy elfogadja a beszámolót, vagy kérdez. Ez neki joga, és ezt a jogát mindenképpen akceptálni szoktuk.

Volt már – az túlzás, hogy szokott –, vita anyagi dolgokban, hogy mennyi pénze van a klubnak, mire költötte, miért arra költötte, miért nem a klubtagokra... szóval ilyen vita volt már közgyűlésen, más dolgokban... Nincsenek nálunk olyan nagy horderejű dolgok, amik... Ugye a tagság legnagyobb része túrázni szeret, és ha van túra és ott ők jól érzik magukat, akkor ezzel részükről az ügy le van zárva. A háttérmunka nem igazán érdekli őket... Mi történik két túra között, vagy mennyit köll ahhoz dolgozni, hogy eljöhessen túrázni egyáltalán.

Vannak-e a közösségen belül, akik akadályozzák a közös munkát?

Hát... Előfordul. Előfordul. Itt van például, hogy konkrétumot is mondjak, ez a Józsi, akit emlegettem. Vele kimondottan jóban vagyok, de neki is vannak néha

olyan időszakai, amikor már azt szoktuk mondani, hogy na jól van, a Józsi megketttyent. Amikor teljesen izévé válik, teljesen passzívva, sőt ellenségessé bizonyos dolgokban, és akadékoskodóvá. De ez nem tart nála sokáig, és akkor utána megint nincs vele semmi baj évekig. Nyilván másoknál is van ilyen, csak azt talán nem veszem észre, mert nem találkozok vele olyan gyakran.

Józsi sem szándékosan, nem mondom egy szóval sem, hogy direkt tesz keresztbe, csak hát mindenkinek vannak nehezebb időszakai, meg könnyebbek, hát ezt be kell látni. Aztán van sajnos olyan tagunk is, aki szellemileg nem egészen komplett, hát aztán az tud azért csinálni marhaságokat, a legnagyobb jóindulattal – mármint az ő saját legnagyobb jóindulatával –, és ezzel időnként rendkívüli módon fel tud bosszantani, de hát ő is egy ember, és most mit csináljon vele az ember, hát...

A közösség tagjai mennyire tartják sikeresnek a közös munkájukat, a túrákat, az összejöveteleket?

A túrák általában tetszenek a jónépnek – aki ott van persze, aki nincs ott, az nem mond véleményt –, akik ott vannak, azok többnyire jókedvűen és úgy mennek haza, hogy na de jó volt, és hogy máskor is. A tagok nagy része ezen kívül nagyon csinál semmit sem, tehát ilyen értelemben munkáról nem beszélhetünk.

Milyen helyzetekben várnak illetve nyújtanak a tagok segítséget egymásnak és a vezetőségnek?

Hát egymástól... Akkor adok-kapok alapon a tagság nagy része nagyon szolidáris, ha mondjuk túra közben műszaki probléma, defekt vagy ilyesmi van, akkor.

Én nyilván koromnál fogva már nem az élbollyal szoktam nyargalni a túrán, és azért mindig zokszó nélkül megvárnak, még soha nem vágták a fejemhez, hogy hát miért nem maradok otthon, hogyha nem bírom a tempót? Ilyen szempontból a tagok közötti viszony jónak mondható. Mit várnak az elnökségtől és mit adnak... Az elnökségtől a tagság nagy része azt várja, hogy jó túrákat szervezzen. Ezt meg is kapják, és általában elégedettek is vele, nem szokott reklamáció lenni, hogy most akkor miért így, meg miért úgy, meg miért nem amúgy. Jó, mi is próbálko-

zunk nyilván olyan túszerkezetet összeállítani, hogy mindenki megtalálja benne a kedvére valót.

Aztán sokszor megfullad a dolog olyanban, hogy amikor valaki jön egy ilyen ötlettel, hogy hát jövőre nem ilyen túszerkezetet kéne csinálni, hanem olyat, vagy mit tudom én milyen, akkor mondjuk neki, hogy tudod mit, akkor szervezd meg, ahogy te szeretnéd, add be, és akkor berakjuk az éves programba. Na itt akkor általában el van vágva a dolog. Szóval amikor már csinálni köll valamit, akkor már nem megy. Tiszteletet a kivételnek, mert van olyan is.

A tagok életminőségében megfigyelhető-e valamilyen változás? Beszámolnak-e arról, hogy jobban érzik magukat így, hogy sportolnak?

Erre nem tudok konkrét választ adni. Egyrészt azért nem, mert tulajdonképpen, aki már hozzánk eljön, vagy eljut, az már többnyire azért jut el, mert rájött arra, hogy neki mozognia kell, mert jobban érzi magát. Azt nem a klub tevékenységének, vagy a klubban végzett tevékenységének tudja be, hanem annak, hogy elkezdett biciklizni. Erre nem tudok konkrétumot mondani. De, egyet!... Józsi feleségét például, aki nem biciklizett azelőtt, aztán Józsi apránként, az évek alatt rászoktatta. A felesége most már rendszeresen jár munkába biciklivel, meg kapott is valamit ezért, most volt a közlekedési minisztériumnak egy ilyen akciója, hogy munkába kerékpárral, erre jelentkezett, és kapott is valami ajándéktárgyat. Most teljesen fel van lelkesedve.

Milyen szervezetekkel tartják a kapcsolatot? Kikkel működnek együtt, kikkel tartják fontosnak, hogy együtt dolgozzanak, programokat szervezzenek?

Elsősorban a Magyar Természetbarát Szövetséget kell megemlítenem, illetve azon belül a Baranya Megyei Természetbarát Szövetséget. Aztán az MTSZ-nek van egy olyan félig-meddig önálló kerékpáros szervezete a Magyar Túszerkezetes Országos Szövetsége, ami a kerékpáros túszerkezeteket vagy kerékpáros természetjárókat fogná össze, hát csak... Szóval rendkívül sok tisztázatlan körülmény van, többek közt például az, hogy most az MTSZ-szel milyen a viszonya. Van velük kapcsolatunk, itt rendeztük '96-ban az Országos Túszerkezetes Találkozót.

Más vidéki biciklis klubokkal, egyesületekkel tartják a kapcsolatot?

Valamilyen szinten igen. A Magyar Túrakerékpáros Klubbal is, és amint már emlegettem, a nagykőrösiekkal van kapcsolatunk és a szekszárdiakkal. Kaposváron eléggé döcögős a dolog, de egy-két személyes jellegű kapcsolat van a nagykanizsaiakkal, zalaegerszegiekkel. Minden kapcsolat más-más szintet jelent,

Felmerülnek problémák ezekben az együttműködésekben?

Közös rendezvényünk nincs semelyik egyesülettel, úgyhogy ez eleve kizárja a problémák felmerülését, mert itt a kapcsolat nagy része gyakorlatilag abban merül ki, hogy programot cserélünk, és akkor vagy elmegyünk a másiknak a programjára, vagy nem.

A közösség be tudja-e tölteni ön szerint az egyén és más felsőbb szervek között az összekötő kapocs szerepét?

Szakmai szinten mindenképpen. Mint egyesület van kapcsolatunk a város vezetésével. Időnként ottan nyüglődünk, hogy csináljanak már valamit a kerékpáros közlekedés ügyében, mert bár eredetileg mint kerékpáros túraszervezet alakultunk, de az idők során a kerékpáros érdekvédelmet is föl kellett vállalnom, mert nem volt más. Kapcsolatban vagyunk a város megfelelő műszaki szervezeteivel, és általában ki is kéri a véleményünket, amit aztán vagy elfogadnak vagy nem.

Milyennek látja a közösség külső társadalmi megítélését hogy látja? Van erről információja?

Tulajdonképpen van. Végül is elég régóta vagyunk és nyüzsgünk már. Az MTSZ részéről elismerik azt, hogy mi itten komolyan dolgozunk, a város – amíg nem kerülünk pénzbe –, addig szintén elismeri, hogy itt vagyunk, és ki szokta kérni a véleményünket. Meg majdnem minden évben szoktam kapni december elején valami medált, Pécs város tömegsportjának a szervezésében nyújtott munkáért... Szóval általában azt mondom, hogy pozitív a klub megítélése, a sajtó részéről is – már ha

egyáltalán hajlandóak velünk foglalkozni. És tulajdonképpen az emberek részéről is, akik tudnak rólunk, vagy akikkel beszélgetek.

Személy szerint miért tartja fontosnak a társadalom szempontjából a közösségi munkáját? A saját közösségi munkáját, illetve az egyesület tevékenységét...

Ha a saját közösségi munkámról van szó, akkor azt tudom mondani, hogy számomra az egy jó érzés, hogy csináltam valamit. Vagy csinálok valamit. Csinálok valami olyat, ami más embernek jó. Részemről talán ennyi. A klubot hogyha nézem, akkor ott végül is azt pozitív dolognak tekintem, hogy az én munkám a klubon keresztül hat... Hogy a klubtagoknak lehetősége nyílik arra, hogy szervezett formában biciklizzenek, a szabadidejüket ilyen módon töltsék el. A biciklitúránk mindig olyanok, hogy nemcsak egy edzés, hanem ha valahova elmegyünk, ott mindig valamit megnézünk, a kultúra, a környezetismeret is benne van. Ez az egyik oldala. A mások oldala pedig az, hogy bizonyos érdekvédelmi funkciót is felvállaltunk, és tartjuk a kapcsolatot a Pécs Városi Önkormányzattal, de az utóbbi időben harkányi meg kistérségi csapatok is megkerestek biciklis ügyekben. Egyrészt véleményt kértek, másrészt a pályázatok újabban elő is írják, hogy civil szervezetek szakmai véleménye kell az adott projekt megépítéséhez, vagy a pályázáshoz, tehát ezt mindenképpen úgy érzem, hogy pozitív, előre viszi a dolgot, másrészt az szerintem egyértelmű, és csak a legszemellenzősebb autósok vitatkoznak azon, hogy a testmozgásra szükség van.

Mozgás az kell, rendszeres mozgásnak a kerékpározás szerintem egy nagyon jó – főleg a szív és vérkeringés szempontjából – az egyik legjobb sport. Nem mindenkinek van arra pénze, hogy teniszpályabérleteket fizessen. Jó, a bicikli is elég drága, de... Azt egyszer kell megvenni, aztán...

Akkor gondolom, ez az egyesületnek az egyik célja is?

Ez az egyesületnek az egyik célja is, amit mondom – erről az elején beszéltem –, hogy mi különösen nagy izét nem csinálunk, tehát nagy hírverést meg ilyesmit, inkább csöndesen, saját példánkon, az újságban, a honlapon keresztül próbálunk terjeszkedni.

Céljaik eléréséhez milyen külső forrásokat szükséges megmozgatniuk? Részt vesznek pályázatokon?

Ha az anyagi oldalát nézem, ott mindenképpen szükség van a pályázatokra, mert viszonylag magas – évi 2000 Ft az éves tagdíj –, diákoknak kevesebb, nekik 500, azt hiszem. Ez tulajdonképpen a postaköltség.

Pályázni szoktunk az NCA-nál... Ez a Nemzeti Civil Alap, azt hiszem. Fenntartási támogatást eddig még mindig kaptunk. Sose annyit, amennyit kértünk, de valamennyit azért mindig kaptunk. Ez azért éles dolog, mert a pályázat úgy van megfogalmazva, hogy a klub előző évi költségvetésének a maximum 50 százalékára pályázhatok. Amennyiben mást forrást nem tudok felhajtani, akkor ez... akkor ez mindig a fele. És akkor előbb-utóbb elfogy. Szoktunk pályázni programokra, ott kevésbé vagyunk sikeresek. Minden évben van a vajdasági magyarokkal egy közös programunk, és arra most nekik fogyott el a pénzük. Eddig általában ők csinálták, most idén kérték, hogyha tudunk, akkor segítsünk hozzá. Pályáztunk, de nem kaptunk semmit. Úgyhogy most, amíg voltak környezetvédelmi pályázatok, azokon viszonylag lehetett – mondjuk ott sem nagy pénzeket –, a nagy pénzeket a nagy emberek teszik zsebre, ottan ilyen kis senkiknek, mint amilyenek mi vagyunk nincs esélyünk se. Ilyen néhány százezer forintokat végül is lehet kapni, mondjuk amíg voltak ezek a KAC, meg ilyesmi, környezetvédelmi pályázatok, azokon általában nyertünk. Illegális személerakó helyek földelítése... ilyesmi címen, ezt csináljuk azóta is, csak most már ingyen... Az EU-s pályázatok nem jöhetnek szóba, mert ottan csak nagyobb falatok vannak és még nem sikerült partnert találni – igaz, hogy olyan nagyon nem is nyüzsögtünk ez ügyben –, mert az annyira macera, hogy nem éri meg. Aztán a Wesselényi-alap, ahonnan korábban rendszeresen kaptunk a programunkra pályázatot... De az is meghalt. Elvileg létezik a Wesselényi-alap, alapítvány, csak pénz nem lehet tőlük kapni. Vagy legalábbis nekünk nem sikerült az utóbbi három évben.

Külső, hogy úgy mondjam szponzori segítséget nem szoktunk igénybe venni. Nincs elég vastag bőr a pofámon ahhoz, hogy házaljak különböző cégeknek, vigyázzba álljak a szőnyeg szélén, hogy kapjak 50 000 Ft-ot. Ez nem az én asztalom. Kénytelen voltam megcsinálni akkor, amikor csináltuk Pécsváradon az Országos

Túszerződéses Találkozót, mert ahhoz valahogy össze kellett szedni a pénzt. Akkor nagyrészt a pécsváradi cégeket igyekeztem megpumpolni, végül is összejött annyi pénz, hogy meg lehetett csinálni. De normál körülmények között ezt nem csináljuk. Sikertelen egy viszonylag, – hát nem azt mondom, hogy nagy pénzt, de hát korábban a sikeres természetvédelmi pályázatokból sikerült némi – tartalékok képezni, ami még egyelőre tart. Sokáig nem fog már tartani, hogyha ez a rendszer marad, szóval apad, nem tudjuk szinten tartani az anyagi helyzetünket semmiképpen sem. Aztán hát egy elég nagy csapás ugye ez az újság. Erre megint szoktunk pályázni és hát hol bejön, hol nem. Amikor utoljára bejött, akkor abból a pályázati pénzből három évre előre megvettük a papírt. Van egy viszonylag jó kapcsolatunk a Pécsi Környezetünkért Közalapítvánnyal, úgyhogy a korábbi elnök vagy főtitkár jóvoltából a városháza nyomdájában ingyen kinyomtatják. Ez a manus már rég elment onnan, nincs is a város alkalmazásában, de mi hallgatunk, mint nyúl a fűben, és csinálják. Ha azt is fizetni kéne, az egy elég komoly summa lenne. Úgyhogy az ember ügyeskedik, mert rá van kényszerítve.

Résztvesz-e a klub a helyi döntések előkészítésében?

Erre most hirtelenjében azt mondtam volna, hogy részt, de minek? Például Pécsen volt egy pályázat – kimondottan civilek részére, az EKF-el kapcsolatban –, egy ötletpályázat, hogy mit lehetne, mit kéne 2010-ig megcsinálni. Erre adtunk be azt hiszem öt pályázatot a város – sőt kimondottan a belváros – kerékpáros közlekedésének a megoldására. Az ötöből azt hiszem, hogy három kapott díjazást, 100 000 Ft-ot, úgyhogy végül is nem egy nagy pénz, de a megvalósításról hallani sem akarnak. Pedig biciklis szempontból nézve nem voltak rosszak ezek az ötletek. Hát ennyi.

Ki szokták kérni a véleményemet Pécsen például, amikor néha nagy nehezen rászánják magukat valamilyen kerékpáros létesítményre, aztán vagy figyelembe veszik, vagy nem.

Konkrétan van módja befolyásolni az egyesületnek a helyi döntéseket?

Konkrétan nincs, nincs.

Ön ismeri-e személyesen a döntéshozókat a városban?

Ha Pécszet vesszük, akkor momentán konkrétan nem, mert hát az a baj, hogy az én korosztályom, akik között voltak ismerőseim, azok ...

Akik most vannak, azok fiatalabbak, azokat... Jó, mondjuk van köztük olyan, akit ismerek, de nem olyan szinten, hogy velük ilyen dolgokat meg tudnék beszélni.

Van-e valamilyen javaslata, ötlete, amellyel javíthatnák a helyi körülményeket?

Ötletem, az mindig van. Van egy, most hogyha már kerékpárról van szó. Csináltunk '98-ban egy konkrét megvalósíthatósági tanulmányt Pécs város kerékpáros közlekedésének a megoldására. Ezt be is adtuk annak idején az önkormányzatnak, az önkormányzat egy határozattal el is fogadta, azzal, hogy a megvalósítására nincs pénz, de amennyiben a mi általunk leírt útvonalak mentén valami munka történik, – valami miatt ott útfelújítás –, akkor ezt a mi programunkat figyelembe kell venni, ami persze nem történt meg azóta sem. Tehát számtalan ötletünk van, be is adtunk, meg időről időre meg is újítjuk részleteiben, de ha nem csinálnak vele semmit, akkor nem foglalkozunk vele. Egyes részleteit szoktuk újra és újra beadni, írásban például, amikor van a Critical Mass, ahogy most újabban hívják. Akkor szoktuk a petíciót átadni a polgármesternek, ha hajlandó átvenni. Szóval igyekszünk őket befolyásolni, de konkrét befolyásunk nincs.

Ezeket a javaslatait el szokta mondani valakinek?

A hivatali apparátusban a városrendezési főosztályvezetővel vagyok olyan viszonyban, hogy neki szoktam időnként előadni az ötleteimet, de ő ugye döntés-előkészítő, nem döntő, nem végrehajtó hivatalnok.

Tudja-e, hogy Pécssett mire mennyit fordítanak?

Konkrétan nem.

Ha lenne befolyása a döntésekre, akkor mire költene többet vagy kevesebbet a városban?

Hát ezt így nem tudom megmondani, mert nem tudom, hogy mire mennyit költenek. Tudom, hogy kerékpáros közlekedésre nagyon ritkán és nagyon keveset, tehát mindenképpen az lenne a javaslatom, hogy arra költsenek többet, mert mindent a szentnek maga felé hajlik a keze. Nyilván én ebben a témában tudom azt, hogy mi kellene, mi lenne a legsürgősebb, tehát ide kérnék több pénzt. Konkrétan nyilatkozni most nem lehet, mert nem tudom, hogy mire mennyit költenek. És mindig azon sírnak, hogy nincs pénz, amit ugye ebben a szocialista rendszerben nem kell egész komolyan venni, mert ott a pénzek nagy része elmegy kezek között, – amennyire én tudom, bár hát erre sincsenek konkrét adataim –, veszik föl évről évre a kölcsönöket a nemzetközi bankoktól, és ennek semmi látszatja nincs, eltűnnek. Legalábbis a jelentős részük. Ettől kezdve az egész gazdasági téma komolytalanná válik, és így nehéz véleményt mondani, illetve a véleményt ott kellene kezdeni, hogy kevesebbet a zsebbe és többet a közösségnek. Innentől kezdve máshogy lenne az egész dolog. Ez egy elég nehéz kérdés.

Lócai Balázs László